

KRONIKA OBCE

RICHVALD

2019

Obsah

Obsah.....	2
Svet.....	3
Slovensko.....	3
Činnosť orgánov miestnej samosprávy.....	6
Obecné zastupiteľstvo a vedenie obecného úradu.....	6
Verejno – prospešný život.....	7
Ekonomický život.....	7
Voľby do orgánov samosprávy obcí.....	10
Počasie.....	9
Obyvateľstvo.....	13
Kultúra a spoločenský život.....	15
ZO JDS v Richvalde.....	20
DFSK Markovec.....	21
MO Únie žien Slovenska.....	21
Poľovnícke združenie Markovec Richvald.....	21
Duchovný život.....	25
Z A U J Í M A V O S T I Z O Ž I V O T A.....	32

Rok 2019

Svet

Častou témou v spoločnosti bolo vyjednávanie o odchode Veľkej Británie z Európskej únie- Brexit. V tomto roku žiadali o jeho odklad 3x.

3. február- Pápež František navštívil ako vôbec prvý najvyšší predstaviteľ katolíckej cirkvi Spojené arabské emiráty.

15.apríla 2019 parížsku katedrálu postihol ničivý požiar, pri ktorom sa zrútila stredná veža a postupne zhorela strecha.

V kostole bolo uložených mnoho vzácných relikvií nevyčísliteľnej hodnoty, našťastie sa ich všetky podarilo zachrániť. Na záchrane kostola pracovalo približne 400 hasičov.

23.-26. mája – Voľby do Európskeho parlamentu. Zúčastnilo sa na nich zhruba 51 percent oprávnených voličov, čo je najviac od prvých priamych volieb do tohto paneurópskeho orgánu v roku 1979.

16. júla - Európsky parlament zvolil do funkcie predsedníčky Európskej komisie Nemku Ursulu von der Leyenovú. Je prvou ženou zvolenou do tejto funkcie od začiatku existencie Európskej únie.

24. júla - Novozvolený líder Konzervatívnej strany Boris Johnson sa po demisii Theresy Mayovej stal oficiálne britským premiérom.

12. decembra - V Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska sa konali predčasné parlamentné voľby. Jasne v nich zvíťazila Konzervatívna strana úradujúceho premiéra Borisa Johnsona so ziskom 43,6 percenta hlasov a zaznamenala tak svoj najlepší výsledok od roku 1987.

26. december - V južnej Ázii bolo pozorovateľné prstencové zatmenie Slnka.

Medicínske objavy v roku 2019 priniesli protézu schopnú hmatu aj prevenciu eboly.

Prezidentské voľby na susednej Ukrajine vyhral komik Volodymyr Zelenskyj.

Slovensko

„Každý okamih prináša zmenu, zmena je nepretržitá, neopakovateľná a nenávratná. Uplynulý rok zmenil nás i spoločnosť. Myslím, že rok 2019 bol v tomto smere výraznejší ako predošlé. Menia sa generácie a s nimi hodnoty. Veľkej časti spoločnosti sa pred očami stráca tradičný svet. Sme presýtený informáciami, ktoré prekvapujú, odhaľujú drzosť, nehanebnosť, fyzickú i duševnú brutalitu. Často sme obklopení klamstvom, je čoraz ťažšie nezamotať sa do konšpirácií a zámerného zmätenia. Spoločnosť je rozdelená, prežívame

konflikt tradičných hodnôt s prívivom nových konceptov. Jedni upozorňujú na konflikty záujmov a ukradnutý štát, druhí podliehajú apatickému nezáujmu. Spoločnosť je v akejsi hodnotovej neuróze. Nemajme z toho však strach, patrí to k ľuďom. „Žijeme vo zvláštnych časoch, keď sú mladí i starí vzdelávaní v klamstve a toho, kto sa odváži hovoriť pravdu, nazývajú šialencom,“ napísal pred viac ako dvoma tisícami rokov antický filozof Platón. Aj priepastná vzdialenosť času dokazuje, že sme stále rovnakí. Nájsť pravdu je ťažké a rozhodne nikto z nás nemá recept na jej poznanie. Pravda sa rodí pri konflikte hľadísk, záujmov a rôznych stupňov poznania. Pravda sa šíri a v každom ďalšom okamihu sa mení, zdokonaľuje. Na tento vývoj potrebujem úctu k demokracii, fungujúce štátne inštitúcie, slobodné médiá, slobodu. Uplynulý rok bol pripomienkou toho, akým cenným prostredím je práve sloboda. Našou povinnosťou je starať sa o ňu, nebrať ju druhým a myslieť na tých, ktorí slobodu nemajú. Hoci sme rôzni, napravo, naľavo, obhajujeme tradičné rodiny či chceme viac chrániť prírodu, mali by sme si slobodu užívať každým okamihom“, napísal Tomáš Skřivánek.

V spoločnosti rezonovalo predovšetkým vyšetovanie vraždy investigatívneho novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice, koncom roka bola voči Kočnerovi vznesená obžaloba. Kauza Kočner odhalila zlyhania zodpovedných v politike, na polícii, prokuratúre a súdoch. Dobrou správou je, že aféry, ktoré sa v minulosti končili výrokom "skutok sa nestal", začali policajti riešiť. V decembri sa začal najsledovanejší súdny proces. Okolo tohto vyšetovania sa objavili nové kauzy, ktoré vyšetovala národná kriminálna agentúra. Voľba prezidenta SR, obsadzovanie poslaneckých mandátov v Európskom parlamente či 30. výročie Nežnej revolúcie patrili medzi najvýznamnejšie udalosti roku 2019.

14. februára lyžiarka Petra Vlhová vyhrala obrovský slalom na majstrovstvách sveta v Aare. To sa pred ňou nepodarilo žiadnemu slovenskému lyžiarovi. Na šampionáte získala navyše striebro v kombinácii a bronz v slalome.

3. marca otvorili národný futbalový štadión na Tehelnom poli v Bratislave. Cena za výstavbu štadióna bola 54 107 397 eur.

8. marca biatlonistka Anastasia Kuzminová získala v rýchlostných pretekoch na majstrovstvách sveta v Östersunde titul – vôbec prvý v kariére. A aj posledný. Po sezóne ukončila kariéru.

16. marca sa uskutočnilo 1. kolo prezidentskej voľby, 30. marca v druhom kole prezidentských volieb zvíťazila Zuzana Čaputová.

23. až 26. mája 2019- v týchto dňoch sa v EÚ uskutočnili v poradí dvanáste voľby do EP, zároveň štvrté na Slovensku. Demokratické priame voľby poslancov Európskeho parlamentu sa uskutočňujú v členských krajinách EÚ od roku 1979, vždy po piatich rokoch systémom pomerného zastúpenia. Očakávaným termínom konania volieb do EP na Slovensku bola sobota 25. mája 2019.

10.-26.júna sa na Slovensku v Bratislave a v Košiciach uskutočnili Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji 2019. Boli to 83. majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji. Na Slovensku ide v poradí o druhé majstrovstvá sveta, ktoré prebrali štafetu od Dánska, ktoré organizovalo majstrovstvá sveta v máji 2018 v mestách Kodaň a Herning. Víťazom sa stalo Fínsko, na druhom mieste skončila Kanada a na treťom Rusko. Slovenský tím pod vedením Craiga Ramsayho skončil na deviatej priečke. Slovensko neprešlo cez základnú skupinu, z ktorej postupovali štyri tímy – Kanada, Fínsko, Nemecko a USA.

15. jún sa v Bratislave uskutočnila prezidentská inaugurácia Zuzany Čaputovej.

1. júl vstúpil do platnosti zákon o dôchodkovom strope.

Slovensko v uplynulých mesiacoch zasiahli dve veľké tragédie, pri ktorých prišli desiatky rodín o svojich najbližších. Domov sa už nevrátili mnohí cestujúci z medzimestského autobusu, ktorý havaroval neďaleko Nitry, ani obyvatelia bytovky na Mukačevskej ulici v Prešove.

Záver roka bol pre Slovensko mimoriadne tragický. Začalo to 13. novembrom a vážnou dopravnou nehodou autobusu, pri ktorej prišlo o život 12 ľudí. V histórii našej krajiny išlo o jednu z najtragickejších dopravných nehôd vôbec.

6. 12. 2019 vybuchol plyn v jednom z bytov v 12-podlažnej bytovke na Mukačevskej ulici v Prešove. Výbuch plynu v bytovom dome v Prešove pripravil o život 8 ľudí, všetkých ďalších obyvateľov bytovky o svoje domovy. Hasiči zasahovali celú noc, požiar zlikvidovali v sobotu ráno. Svoje domovy museli opustiť obyvatelia viacerých okolitých domov. Panelák museli pre rozsiahle poškodenie zbúrať.

Záver roka priniesol aj jednu z najväčších domácich udalostí tohto roku a to predbežné pojednávanie prípadu vraždy Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej. Prišli všetci, vrah, vodič, volavka, sprostredkovateľ aj objednávateľ v osobe Mariána Kočnera. Proces, na ktorý sme tak dlho čakali sa stal skutočnosťou, na jeho vyvrcholenie si však budeme musieť počkať do ďalšieho roka.

Rok 2019 v presných demografických číslach:

- počet obyvateľov SR k 31. decembru 5 457 873, z toho bolo 2 792 523 žien a 3 665 350 mužov.
- celkový prírastok dosiahol 1511 obyvateľov (pristáhovalo sa 1 927 a vystáhovalo sa 716 osôb)
- počet živonarodených detí 57 054 (*v roku 2018 to bolo 57 639 živonarodených detí*), z toho 29 143 chlapcov a 27 911 dievčat. Priemerný vek matky bol 29,7 rokov, priemerný vek prvorodičky bol 28,1 rokov.
- počet zomretých 53 234 (*v roku 2018 to bolo 54 293 zomretých*), z toho bolo 27 405 mužov a 25 829 žien. Priemerný vek bol u mužov 69,4 a u žien 77,6 rokov.
- počet sobášov 29 664 (*v roku 2018 to bolo 31 177 sobášov*), priemerný vek neviest bol 31,4 rokov a ženíchov 34,3 rokov, najčastejším dôvodom bol rozdielnosť pováh, názorov a záujmov.

- počet rozvodov 9466 (v roku 2018 to bolo 9 560 rozvodov), priemerná dĺžka manželstva bola 15,1 roka.
- v rámci SR sa presťahovalo 98 677 osôb.

Činnosť orgánov miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo a vedenie obecného úradu

V čele obce stojí starostka obce Mgr. Zuzana Germanová.

Obecné zastupiteľstvo tvorili:

1. Stanislav Hankovský, Richvald 30,
2. Ing. Maroš German, Richvald 231- zástupca starostky obce,
3. Monika Nováková, Richvald 237,
4. Rastislav Sobek, Richvald 220,
5. Mgr. Andrea Hankovská, Richvald 229,
6. Ing. Branislav Ildža, Richvald 240,
7. Jozef Tej, Richvald 239.

V roku 2019 obecné zastupiteľstvo zasadalo 9 krát a vo viacerých prípadoch sa ho zúčastnili aj občania obce, čím využili možnosť svojej individuálnej účasti na verejnom zasadnutí obce. Zapisovateľkou bola pani Zuzana Riznerová.

Funkciu hlavnej kontrolórky obce vykonáva Mgr. Stanislava Krukárová rod. Hankovská. Aj v tomto roku sa zúčastňovala zasadnutí obecného zastupiteľstva a podávala stanoviská a potrebné vyjadrenia.

Obecný úrad

Administratívnymi pracovníčkami na Obecnom úrade sú Anna Ondisová (v jej náplni je pomocná ekonomika a fakturácia, prenesený výkon štátnej správy, evidencia obyvateľstva, evidencia miestnych daní a poplatkov podateľňa, pokladňa - administratíva obecného úradu) a od septembra Zuzana Riznerová (referentka pre kultúru, vedenie správy nájomných bytov, príprava podkladov pre zastupiteľstvo, evidencia odpadového hospodárstva).

V roku 2019 bolo Obecným úradom overených 246 podpisov, 104 listín, vytvorených 456 daňových rozhodnutí z nehnuteľností, 3 za užívanie verejných priestorov, 305 rozhodnutí za tuhý domový odpad, 1 rozhodnutie za daň z nevýherných automatov, 398 zaprotokolovaných spisových obalov, vydaných 6 rybárskych lístkov.

V trvalom pracovnom pomere sú na Obecnom úrade ako údržbári a na rôzne remeselné práce zamestnaní Karol Hankovský a Adrián Porubský, ako koordinátorka malých obecných služieb Mária Germanová, ktorej pracovnou náplňou je aj vedenie obecnej knižnice, krojárne a výdaj obecného priestorov a obecného inventára občanom do prenájmu.

Úradné hodiny obecného úradu sú denne od 8.00 – 15.00 a každú stredu do 17.00 hod.

Obec využíva aj mnohé projekty realizované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove, kde sa v polročných intervaloch zamestnávajú občania obce, ktorí sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove na verejnoprospešnú činnosť, činnosť v oblasti kultúry a terénnu sociálnu prácu. Vďaka ich pomoci dokážeme udržiavať zeleň na verejných priestranstvách, udržiavať zjazdnosť obecných komunikácií hlavne v zimnom období. Sú nám tiež veľkou pomocou pri príprave a realizácii kultúrnych podujatí, ktorých je každým rokom v našej obci zvyšujúce množstvo. Tkáčska dielňa sa naďalej teší svojej priazni, či už u mladých alebo u skôr narodených užívateľoch.

Verejno – prospešný život

Aj v tomto roku pokračovala podpora Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Vďaka uchádzačom o zamestnanie, ktorí odpracúvajú v obci 4 hodiny denne, obec je schopná udržiavať verejné priestranstvá kosbou, odhadzovaním snehu, zbieraním odpadkov v obci. V roku 2019 sa tak v obci vystriedalo vyše 8 obyvateľov obce.

Ekonomický život

Počas obdobia roku 2019 OZ prijalo nové všeobecne záväzné nariadenia s platnou legislatívou, rozpočet na rok 2020 a predbežný rozpočet na roky 2021 - 2022. V roku 2019 medzi najdôležitejšie práce patrí výstavba ďalšej časti chodníka od súp. čísla 59 ku škole, údržba miestnych komunikácií – vysprávka cesty pozdĺž novovytvoreného chodníka, doplnené vodorovné dopravné značenie v obci (48 243 €), rozostavaná výstavba vodovodu ku KSB v časti KSB až ZŠsMŠ s prepuchom popod Richvaldský potok pri dome č.165 (3700 €), okolo ZŠ bolo vybudované outdoorové ihrisko (35 855 €), multifunkčné ihrisko (60 000 €), bolo prevedené kompletne zateplenie celej budovy ZŠsMŠ spojené s výmenou pôvodných okien, dverí a rekuperácie (175 250 €), taktiež bol odstránený havarijný stav suterénu budovy ZŠsMŠ (45 000 €). V Dome Nádeje bola rekonštruovaná zadná stena- vo vnútornej časti (824 €). Previedla sa údržba a kompletná rekonštrukcia ďalšej časti KSB - miestnosť spevákov FSK Markovec, miestnosť DHZO, príahlá chodba k miestnostiam (4 821 €). Po ničivej víchrici v našej obci, bolo nutné opraviť časť strechy, ktorá bola v dôsledku víchrice zničená (18 420 €). Prevádzala sa bežná údržba verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu. Z dôvodu prestárlosti drevín a následného prepadania sa do koryta Richvaldského potoka bola vykonaná rozsiahla prerezávka drevín v časti od KSB- gáter. Na 16 b.j. boli osadené ochrany proti hniezdenu vtáctva, taktiež boli osadené stojky na bicykle. Do obecnej knižnice boli zakúpené knihy.

V katastri obce došlo k predaju obecného pozemka z dôvodu osobitné zreteľa Matúšovi Maníkovi- 63 m², k zámene pozemkov so Stanislavom Hankovským- z dôvodu výstavby chodníka, k darovaniu pozemku- 62 m² obci Vladimírom a Jaroslavom Šellongom z dôvodu vybudovania prístupovej cesty k ich nehnuteľnostiam. Občianke Bibiane Galuškovej a jej rodine bola poskytnutá jednorazová sociálna výpomoc z rozpočtu obce vo výške 720,74 €. Z najvýznamnejších prijatých grantov je dotácia MPSVaR SR na prevádzku Denného stacionára, dotácia na riešenie havarijného stavu suterénu ZŠsMŠ a dotácia pre DHZO Richvald, dotácia z Environmentálneho fondu na zateplenie ZŠsMŠ, z úradu vlády SR na strechu KSB, z Prešovského samosprávneho kraja na vybudovanie outdoorového ihriska a rekonštrukciu multifunkčného ihriska, dotácia z ministerstva kultúry na nákup kníh do obecnej knižnice. Ostatné granty tvorili dotácie na prenesené kompetencie školstva, na úseku registra obyvateľstva, dotácia na voľby a dotácie dávok v hmotnej núdzi: dotácia na stravu, školské pomôcky, osobitný príjemca dávky v hmotnej núdzi a rodinných prídavkov.

Služby v obci poskytujú:

- Jaroslav Svoboda, Richvald 93 - oprava motorových vozidiel
- Peter Majerník, Richvald 204 – PNEUSERVIS, prevádzka Richvald 169
- Jozef Foľta – FOIL, Richvald 168 – pohostinstvo, autobusová doprava
- GHP connection s. r. o – prevádzka Richvald 169- internetové služby
- Marek Zamborský – REZ-PIL Richvald 228-prevádzka Richvald 166 – porez dreva
- RICHTEX s. r. o, Richvald 60 – pohostinstvo, krajčírka dielňa
- Jozef Beňa- KOTVA Bardejov – prevádzka Richvald 179 – predajňa rozličného tovaru
- tri stolárske dielne: BALSYN- súkromný podnikateľ z Bardejova pán Balaščák v priestoroch PPD v Richvalde, Versatile Joiners - Milan Tipul a Ján Havrila, Richvald 37, Emil Petrič, Richvald 4
- Slovenská pošta: Poštové stredisko Richvald, Richvald 179.

Pol'nohospodárska výroba:

- Pol'nohospodárske podielnícke družstvo Bardejov so sídlom v Kl'ušove
- SHR Vladimír Banas, Richvald 205
- SHR Andrea Banášová, Richvald 205
- SHR Andrej Pavličko, Richvald 260
- SHR Drahomír Pekár, Richvald 49
- SHR Peter Zamborský, Richvald 228.

Najväčším zamestnávateľom v obci Richvald je PPD, ktoré zamestnáva 20 občanov a 8 cezpoľných. Činnosť PPD Bardejov je rozdelená na živočíšnu výrobu a rastlinnú výrobu. V roku 2019 živočíšna výroba pozostávala z chovu 393 dojníc, 65 teliat do 3 mesiacov, 29 teliat do 6 mesiacov, 88 teliat nad 6 mesiacov, 231 jalovic, 575 oviec, 9 baranov, 1 plemenného býka. Rastlinná výroba: pestovanie pšenice, jačmeňa, repky olejky, triticales, ovsa, žita, kukurice, lucerny, hrachu a d'ateliny. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, v pestovaní pribudli sója, tekvica a zemiaky.

Voľby prezidenta Slovenskej republiky

Voľby prezidenta Slovenskej republiky v roku 2019 boli v poradí piate priame voľby prezidenta SR, z ktorých vzišiel v poradí piaty prezident SR a prvá žena prezidentka v novodobej slovenskej histórii.

Prvé kolo volieb sa uskutočnilo 16. marca 2019, o funkciu sa uchádzalo 13 kandidátov.

Prvé kolo prezidentských volieb sa konalo v sobotu 16.03.2019. Počet zapísaných voličov na území Slovenska bol 4 429 033. Prvého kola sa zúčastnilo 2 158 859 voličov- 48,74 %.

1. Zuzana Čaputová	870 415	40,57 %
2. Maroš Šefčovič	400 379	18,66 %
3. Štefan Harabin	307823	14,34%
4. Marian Kotleba	222 935	10,39%
5. František Mikloško	122 916	5,72%
6. Béla Bugár	66 667	3,10%
7. Milan Krajniak	59 464	2,77%
8. Eduard Chmelár	58 965	2,74 %
9. Martin Daňo	11 146	0,51 %
10.Róbert Švec	6 567	0,30 %
11.Juraj Zábojník	6 219	0,28%
12.Ivan Zuzula	3 807	0,17%
13.Bohumila Tauchmannová	3 535	0,16%
14.Robert Mistrík	3 318	0,15 %

Keďže ani jeden z kandidátov na prezidenta Slovenskej republiky nezískal nadpolovičnú väčšinu platných hlasov oprávnených voličov, do druhého kola volieb postúpili Zuzana Čaputová a Maroš Šefčovič. Deň konania druhého kola volieb prezidenta Slovenskej republiky bol určený na sobotu 30. marca 2019. Počet zapísaných voličov na území Slovenska bol 4 419 883. Druhého kola sa zúčastnilo 1 847 417 voličov.

Druhé kolo volieb s počtom hlasov 1 056 582 čo je 58,4 % vyhrala a novou prezidentkou sa stala Zuzana Čaputová. Maroš Šefčovič získal 752 403 - 41,6 % hlasov.

Mgr. Zuzana Čaputová, rod. Strapáková (*21.06.1973 v Bratislave) je prezidentkou Slovenskej republiky. Do funkcie bola inaugurovaná 15.júna 2019, keď o 12:07 zložila pred Národnou radou SR sľub do rúk predsedu Ústavného súdu. Stala sa tak prvou ženou v úrade prezidenta Slovenskej republiky a zároveň vo veku 45 rokov aj najmladším človekom, ktorý kedy zastával úrad [prezidenta SR](#). Pred zvolením do funkcie prezidentky pôsobila ako [právnička](#), [advokátka](#) a občianska [aktivistka](#). Je spoluzakladateľkou a bývalou podpredsedníčkou mimoparlamentného liberálneho hnutia Progresívne Slovensko. Dlhoročne pôsobila v [neziskovom sektore](#) ako spolupracovníčka občianskeho združenia [VIA IURIS](#), ktoré sa venuje posilňovaniu [právneho štátu](#) a presadzovaniu spravodlivosti vo vybraných oblastiach práva. V roku [2016](#) bola ako právnička občianskej iniciatívy Skládka nepatrí do mesta, usilujúcej sa o uzavretie [skládky odpadov](#) v [Pezinku](#), ocenená [Goldmanovou environmentálnou cenou](#). Problematike pezinskej skládky sa venovala 14 rokov. V [septembri 2017](#) oznámila odchod z tímu [VIA IURIS](#) a pokračovanie v advokátskej praxi. V rámci advokácie sa plánovala aj naďalej venovať [environmentálnym](#) témam.

Dňa [6.mája 2019](#) získala v [Bruseli](#) ocenenie [Európska osobnosť roka](#). Táto cena sa udeľuje európskym lídrom za mimoriadne úspechy v oblasti politiky, obchodu a inovácií a týka sa mužov a žien, „ktorí formujú [Európu](#)“.

Historický prehľad prezidentov Slovenska:

[Michal Kováč-Rudolf Šuster-Ivan Gašparovič- Andrej Kiska-Zuzana Čaputová](#)
[1993](#) 1999 2004,2009 2014 2019

Voľby do Európskeho parlamentu

Voľby do Európskeho parlamentu na území Slovenskej republiky sa konali v sobotu 25.05.2019. Keďže v tento deň sa v KSB Richvald konala svadba, volebnú miestnosť sme presunuli do budovy ZŠsMŠ Richvald. Otvorená bola od 7:00 do 22:00 hodiny. V našej obci z celkového počtu 812 voličov využilo svoje občianske právo 112 voličov, čo je 13,79 %.

Číslo politického subjektu	Názov politického subjektu	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %
1	SMER - sociálna demokracia	38	34,86
2	Kresťanská demokracia - Život a prosperita	6	5,50
3	Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	3	2,75
4	KOREKTÚRA - Andrej Hryc	2	1,83
5	Slovenská národná strana	3	2,75
6	SME RODINA - Boris Kollár	2	1,83
7	OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OLĀNO)	4	3,66
8	STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	2	1,83
13	DOPRAVA	4	3,66
14	Kresťanskodemokratické hnutie	12	11,00
15	Strana zelených Slovenska	2	1,83
16	MOST - HÍD	10	9,17
25	Sloboda a Solidarita	3	2,75
28	Kresťanská únia	7	6,42
29	Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU - občianska demokracia	9	8,25
31	NÁRODNÁ KOALÍCIA	2	1,83

V týchto voľbách si voliči na Slovensku zvolili štrnástich nových europoslancov, ktorí budú najbližších päť rokov pôsobiť v Európskom parlamente. Vo voľbách do Európskeho parlamentu sa hlasovania zúčastnilo 22,74 % oprávnených voličov. Ide o historicky najvyššiu účasť v eurovoľbách na Slovensku. Spomedzi krajín EU28 však Slovensko s volebnou účasťou "obhájilo" posledné miesto.

Noví poslanci prebrali mandát na plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo v Štrasburgu od 1. do 4. júla 2019. V EP budú pôsobiť päť rokov, do roku 2024.

SMER - sociálna demokracia	Monika	Beňová	89472
SMER - sociálna demokracia	Miroslav	Číž	51362
SMER - sociálna demokracia	Robert	Hajšel	13773
Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	Miroslav	Radačovský	42276
Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	Milan	Uhrík	42779

OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti	Peter	Pollák	23815
Kresťanskodemokratické hnutie	Ivan	Štefanec	33128
Kresťanskodemokratické hnutie	Miriam	Lexmann	27833
Sloboda a Solidarita	Eugen	Jurzyca	33540
Sloboda a Solidarita	Lucia	Ďuriš Nicholsonová	52331
Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU	Michal	Šimečka	81735
Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU	Vladimír	Bilčík	26202
Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU	Martin	Hojsík	27549
Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU	Michal	Wiezik	29998

Počasie

Americký Národný úrad pre oceány a atmosféru (NOAA) informoval, že júl 2019 bol globálne najteplejším mesiacom od začiatku meraní v roku 1880. Priemerná teplota na zemeguli v siedmom mesiaci tohto roka bola podľa NOAA o 0,95 stupňa Celzia vyššia, než je priemer pre júl v 20. storočí.

Obcou Richvald sa víchrica prehnala v noci z 10. na 11. marca. Silný vietor strhol strechu z jedného rodinného domu a z kultúrneho domu. Vyvrátil tiež viacero stromov a polámané konáre spôsobili nezjazdnosť obecných komunikácií. Starostka obce preto vyhlásila mimoriadnu situáciu. Nevyhnutná bola evakuácia rodiny v zasiahnutom rodinnom dome. Záchranári odstraňovali prekážky na obecných komunikáciách, orezávali a odstraňovali poškodené dreviny a konáre, ako aj poškodenú strechu na kultúrnom dome, ktorý zabezpečili provizórnym prekrytím. Pri záchranných prácach pomáhali hasiči z Bardejova, ale aj miestni dobrovoľní hasiči a pracovníci obce. Okresný úrad stanovil výšku výdavkov za vykonané záchranné práce na 5 525 eur. Ich refundáciu schválila obci vláda v septembri 2019. Na rekonštrukciu dostala obec príspevok aj na výjazdovom rokovaní vlády, kde im ministri odsúhlasili 7 000 eur.

Priemerná teplota tohoto roku bola v Richvalde 10,6 °C.

Najnižšia absolútna teplota: -21°C 26. 01. 2019

Najvyššia absolútna teplota: 36,4°C 30. 06. 2019

Najchladnejší mesiac:	0,2°C	marec
Najteplejší mesiac:	21,9°C	jún
Celkový úhrn zrážok za rok:	489 mm	
Najvyššia snehová pokrývka:	18 cm	12. 11. 2019

Obyvateľstvo

K 31.decembru 2019 mala obec 1000 obyvateľov, z toho 498 žien a 502 mužov. Priemerný vek obyvateľstva v roku 2019 bol 39 rokov. Počas roka sa narodilo 11 detí, zomrelo 7 našich občanov.

Najstaršími obyvateľmi Richvaldu sú z mužov vo veku 95 rokov Juraj Sobek (10.10.1924), Richvald č.d. 71, zo žien 92 ročná Anna Grittová rod. Dzuriková (11.07.1927) Richvald č.d. 190 a najmladšou obyvateľkou obce Richvald bola Elena Adamuščinová (30.11.2019) Richvald č. d. 229, z chlapcov Ján Foľta (02.10.2019) Richvald č. d. 133.

Ku slovenskej národnosti sa hlási 994 obyvateľov, ku českej 4, k nemeckej 1 a k srbskej 1.

Narodenia

Tento rok medzi nás pribudlo 11 novorodencov (6 dievčat, 5 chlapcov), čo je v porovnaní s minulým rokom 2018 o troch viac.

Sú to:

1. 02.01.2019 Viktória Krajňáková, Richvald 158
2. 11.01.2019 Filip Brehuv, Richvald 227
3. 04.05.2019 Tobias Tokár, Richvald 40
4. 20.05.2019 Ján Marcinčo, Richvald 9
5. 28.07.2019 Martin Tomko, Richvald 172
6. 28.08.2019 Nela Sabolová, Richvald 162
7. 05.09.2019 Vivien Vajdová, Richvald 105
8. 02.10.2019 Ján Foľta, Richvald 133
9. 04.10.2019 Bianka Hankovská, Richvald 233
10. 09.10.2019 Nina Ondková, Richvald 140
11. 30.11.2019 Elena Adamuščinová, Richvald 229

Aj tento rok prevažujú dievčatá.

Úmrtia

Rozlúčili sme sa s dvomi ženami a siedmimi mužmi. Vekový priemer umierajúcich bol v tomto roku 77 rokov života.

1. 09.01.2019 Ján Rybár, Richvald 170, 70 rokov,
2. 12.06.2019 Andrej Šellong, Richvald 193, 82 rokov,
3. 13.07.2019 Štefan Ždiľa, Richvald 175, 82 rokov,
4. 07.08.2019 Margita Olejarová, rod. Galušková, Richvald 142, 83 rokov,

5. 22.08.2019 Jozef Petřík, Richvald 187, 61 rokov,
6. 26.08.2019 Andrej Marcinčo, Richvald 34, 86 rokov,
7. 30.09.2019 Darina Galušková, rod. Habovčíková, Richvald 152, 79 rokov.

Sobáše

Manželstvo je právna a spoločenská inštitúcia, ktorá tvorí základ pre rodinu, je chránená štátom aj legislatívne. Odkladanie prvých sobášov do vyššieho veku naďalej pokračuje. Aj napriek tomuto trendu stále ovplyvňujú proces sobášnosti najviac slobodné osoby. Z hľadiska pohlavia muži uzatvárajú ďalšie manželstvá častejšie ako ženy. Sobášnosť má v procese reprodukcie veľmi dôležitú funkciu. V celom historickom vývoji sa podstatná časť reprodukcie viazala na rodinné prostredie a prevažná časť obyvateľstva prežila svoje reprodukčné obdobie v manželskom zväzku. Vývoj sobášnosti ale ovplyvňujú viaceré faktory: demografické, spoločensko-ekonomické a geografické. Sobášnosť na Slovensku veľmi citlivo reagovala na politickú a spoločenskú klímu v krajine. Manželstvo však prestáva byť vnímané ako jediná forma spolužitia muža a ženy, s čím súvisí aj pokles podielu detí narodených v manželstve.

Naši obyvatelia k sobášu pristupujú zväčša medzi 25-30 rokom života. Priemerný vek nevesty bol v tomto roku 26 rokov a ženícha 28 rokov.

1. 27.04.2019 Katarína Šinal'ová (29), Bardejov
Bardejov Ján Fol'ta (27), Richvald 133
2. 04.05.2019 Bc. Barbora Blažeková (25), Smilno
Smilno Ing. Kamil Mihálik (25), Richvald 103
3. 04.05.2019 Kamila Grabová (25), Richvald 121
Rokytov Martin Čupa (28), Rokytov
4. 04.05.2019 Eleonóra Ostrihoňová (28), Hodejov
Rim.Sobota Ing. Miroslav Ildža (29), Richvald 240
5. 18.05.2019 Nikola Sabolová (27), Richvald 15
Richvald Ing. Tomáš Evin (29), Vyšná Voľa
6. 25.05.2019 Mgr. Andrea Hankovská (29), Richvald 229
Richvald Ing. Dušan Adamuščin (36), Richvald 215
7. 22.06.2019 Ing. Júlia Hankovská (29), Richvald 253
Prešov Mikuláš Farkaš (32), Bratislava
8. 07.09.2019 Dominika Paľuvová (22), Richvald 61
Bardejov Dominik Šipka (30), Dubovica
9. 28.09.2019 Mgr. Monika Jančíková (28), Sliač- Rybáre
Sliač Ing. Stanislav Grohoľ (27), Richvald 95
- 10.19.10.2019 Nikola Peterová (23), Hermanovce Nad Topľou
Hermanovce Dávid Hankovský (23), Richvald 30

V roku 2019 sa z trvalého pobytu odhlásilo 10 občanov. Na trvalý pobyt sa do našej obce prihlásilo 16 občanov, najčastejšie z dôvodu nájmu v bytovom dome,

stavby rodinného domu, ale aj pri vydaji a ženbe našich mladých. Do obce pribudli priezviská Gdovin, Gašparik, Maršalek a Jackanin.

Kultúra a spoločenský život

január – dobrovoľníci z obce pripravili pre celú richvaldskú verejnosť pri „osvece“ ľadovú plochu, kde sa mohli deti, ale aj dospeláci vyšantit' počas celým zimných prázdnin na ľadovej ploche.

13. januára sa pri futbalovom ihrisku konala sánkovačka, ktorú organizačne pripravila poslankyňa Mgr. Andrea Hankovská.

Víťazmi v tímovom zjazde boli: Pavol a Paulínka Hankovskí, Radko a Timko Riznerovi a Martina a Barborka Porubské.

Víťazmi v kategórii jednotlivcov nad 10 rokov boli: Radko Rizner, Gregor Hankovský a Tom Klaves.

Víťazmi v kategórii jednotlivcov do 10 rokov boli: Miško Marcinčo, Dávidko Sobek a Ellka Šoltýsová.

20. januára sa v zasadačke Obecného úradu už po piatykrát konalo slávnostné uvítania detí narodených v roku 2019 do života obce Richvald. Slávnosť viedla poslankyňa Mgr. Andrea Hankovská a zástupca starostky obce Ing. Maroš Germanstarostka obce, rodičia sa slávnostne podpísali do pamätnej knihy obce. Privítali sme 7 našich najmenších richvaldžanov.

31. januára sa konal obecný karneval pre všetky deti v obci. Pani učiteľky si pre deti pripravili zaujímavé hry a súťaže, pani kuchárky nám napiekli šišky a obec deťom do súťaží prispela sladkými odmenami.

16. februára rozvoniavali v okolí kultúrneho domu zabíjačkové špeciality, pretože sa konali zabíjačkové hody. Okrem ochutnávky zabíjačkových dobrôt boli pripravené pre účastníkov rôzne súťaže, pri ktorých sme si mohli všimnúť šikovnosť našich domácich, ale aj rodákov. Pri hudbe sme sa vytancovali a v kruhu rodín a kamarátov porozprávali.

23.-24. februára sa v Kultúrnom dome konal festival dokumentárnych filmov pod názvom „Jeden svet.“ Jeho organizátorom je každoročne združenie richvaldof. Tak ako aj po iné roky sme sa na chvíľu zastavili v uponáhľanom svete a zamysleli nad témami, s ktorými sa v živote stretávame. Tohtoročnými témami filmov boli migranti, eutanázia a radikalizmus. K týmto filmom nasledovali diskusie s našimi hosťami: [Michaela Dojčinovičová z Ligy za ľudské práva](#) a pán Mojtaba Ketabchi (tľmočník pre UNHCR, HRL, Slovenskú kat. charitu, kultúrny mediátor pre utečencov na vých. Slovensku), o realite utečencov na Slovensku, ďalej nasledovala diskusia s človekom, ktorému nie sú ľahostajné pomery na Slovensku, občianskym aktivistom, blogerom a nositeľom

ocenenia Biela vrana, [Jánom Benčíkom](#) a diskusia s [Martinou Pronekovou](#), [riaditeľkou najstaršieho hospicu na Slovensku](#) - Hospicu matky Terezy v Bardejovskej Novej Vsi. Boli to diskusie, ktoré nám veľa objasnili a v mnohom zmenili náš pohľad na mnohé problémy.

30. marca sa v priestoroch Kultúrneho domu konal filmový festival „Expedičná kamera“, organizovalo ju združenie richvaldof. Je to filmový festival, ktorý už od roku 2009 prináša najlepšie cestovateľské a dobrodružné filmy z medzinárodnej aj domácej produkcie. Výpravy do vnútra džungle i púšte, neuveriteľné výkony na skalách, plavby cez oceány aj po divokých riekach, adrenalínové šialenstvá, návštevy domorodých kmeňov, stovky ubehnutých kilometrov, či putovanie na dvoch kolesách, outdoorové hviezdy aj neznámi a predsa úžasní cestovatelia.

17. marca nás navštívil ochotnícky divadelný súbor „Radosc“ z Kobýl s divadelným predstavením od Jozefa Gregora Tajovského „Statky- Zmätky“. Výkony divadelníkov boli vynikajúce, nielen že nás pobavili, ale nastavili nám aj zrkadlo- ako sa častokrát správame aj my sami.

31. marca veriace rímskokatolíckeho zboru v Richvalde z organizovali charitatívnu akciu „Podeľme sa !“ Na tejto akcii sa stretli nielen rímskokatolícky veriaci z farnosti Richvald (Richvald, Hervartov, Šiba). Ale aj celá richvaldská verejnosť. Ženičky napiekli nielen krásne, ale aj veľmi chutné zákusky, s ktorými nás pohostili. Celá akcia sa príjemnou atmosférou a šíriacim sa dobrom, z ktorého sa dalo čerpať ešte nejaký čas. Výťažok bol použitý pre osamelé a týrané matky v Ružomberku.

11. apríla sa na celom Slovensku rozdávali narcisy pri príležitosti Dňa narcisov. V našej obci sa konal pod záštitou rodiny Novákovej. Zbierku vykonávali dobrovoľníci v zložení: Filip Novák, Marko Paľuv, Jonatán Vajda, Patrik Vanta a Dávid Sobek. V tomto roku sa v našej obci vyzbierala čiastka 410,80 €. Tieto finančné prostriedky budú použité na osvetu, výskum a prevenciu nádorových ochorení a zlepšenie starostlivosti o onkologických pacientov.

12. mája sa v Kultúrnom dome konala slávnosť pri príležitosti Dňa matiek. O program sa postarali deti z Materskej a Základnej školy v Richvalde a členky tanečného krúžku v Richvalde. Všetky prítomné mamičky boli obdarované kvetom a malým občerstvením.

1. júna sme tradičný Deň detí oslavovali na starom futbalovom ihrisku obce Kľušov. Aj napriek tomu, že tomuto dňu predchádzali intenzívne dažde, organizátorská obec Kľušov to mala všetko dômyselne pripravené. Počas tohto dňa predviedli ukážku všetky záchranné zložky, ale aj finančná správa a najväčší

obdiv si zaslúžil vrtuľník a jeho pilot. Deti si mohli vyskúšať všetky dopravné prostriedky s odborným výkladom- čo sa v ktorom nachádza a všade sa aj odfotografovať. Postupne sa presúvali od hasičských áut, cez záchranky až po policajné autá. Bola nám aj predvedená ukážka spolupráce všetkých zložie pri autonehode, vďaka nej sme si mohli uvedomiť aká dôležitá je ich vzájomná spolupráca. Prekvapila nás obsahová práca finančnej správy a veci, na ktoré nadabali počas ich praxe. Tiež bola predvedená ukážka ich prepádovky pri prichytení pašeráka pri ponúkaní pašovaných cigariet. V závere sme sa unavení, ale plní zážitkov vrátili naspäť do Richvaldu, kde nás už v kultúrnom dome čakal chutný guláš a sladká odmena pre všetky deťúrence.

8.-10. júna delegáti našej obce navštívili naše družobné mesto Rychwal v Poľsku pri príležitosti dňa „Rychvalie“, kde sa stretli zástupcovia slovenského, českého a poľského Richvaldu. Našu delegáciu tvorili: starostka obce Mgr. Zuzana Germanová, zástupca starostky obce Ing. Maroš German, poslanci obecného zastupiteľstva: Ing. Branislav Ildža, Jozef Tej, Stanislav Hankovský, Rastislav Sobek, Monika Nováková, Mgr. Andrea Adamuščinová a zamestnankyňa Obecného úradu Zuzana Riznerová. Okrem slávnostnej časti bola pre delegácie pripravená plavba na lodi.

21.-23. júna sa konal tretí ročník akcie s názvom OFF ROAD Richvald. Organizačne táto akcia bola pod záštitou klubu 4x4 Richvald. Konala sa v rokline za cintorínom „na Lúčkach“, ktorú si organizátori starostlivo pripravovali už pár mesiacov pred konaním samotnej akcie. Táto akcia mala najväčšiu návštevnosť v porovnaní so všetkými kultúrnymi akciami v našej obci. Nadšenci terénnych štvorkolesových tátošov si prišli na svoje, tak ako aj celé ich rodiny a v konečnom dôsledku aj všetci zúčastnení.

4. augusta sa uskutočnil športový deň pod názvom „Richvald sa vracia k futbalu.“ Túto akciu organizačne pripravil poslanec Rastislav Sobek. Prvý zápas patril deťom a mládeži v zápase „Vyšňani“ proti „nižňanom“ (2:7). V ďalšom zápase si zmerali sily dospeláci „Vyšňani“ s „nižňanmi“ (2:6), tento rok sa opäť víťazi vymenili. Posledný zápas patril „Ženáčom“ proti „slobodným“ (2:3). Pre deti bola určená hlavne športová olympiáda. Víťazi v športovej olympiáde: 1. miesto – Lenka Chovancová., 2. miesto – Adam Sobek, 3. miesto – Dominik Novák. Pre všetkých divákov a fanúšikov bolo pripravené občerstvenie vo výčape a pri našich grilmajstroch- Andrejovi Šellongovi a Marekovi Sabolovi.

5. - 9. augusta sa uskutočnil richvaldský denný tábor. Tohtoročný tábor mali na starosti starostka obce Mgr. Zuzana Germanová, Zuzana Riznerová, Mgr. Mária Germanová a pracovníčka OcÚ Mária Germanová. V tomto ročníku sme si pripomenuli klasické slovenské rozprávky a poučenia z nich plynúce. Tieto dni

boli plné hier, tanca a zábavy, ale aj spoznávania. V posledný deň sme sa boli vyšantiť na našom novom multifunkčnom ihrisku, pri ktorom sme si v altánku pochutnali na opekaných špekáčikoch. V závere sme sa presunuli do kultúrneho domu, kde sme si vyhodnotili celý tábor, rozdali darčeky a rozlúčili sa. Tábor sa zúčastnilo 35 detí našej obce.

18. augusta sa konalo športové popoludnie s názvom „Rolls day- kolieskový deň.“ Tento deň si zobral pod patronát poslanec Jozef Tej s celou svojou rodinou a ostatní poslanci im boli nápomocní. V priestoroch plochy pri KSB Richvald, organizátori pripravili prekážky pre cyklistov a pre kolieskovokorčuľujúcich a účastníkov.

V kategórii cyklisti zvíťazili:

1. miesto – Tobias Sabol,
2. miesto – Dominik Novák,
3. miesto – Barborka Porubská a Lenka Chovancová.

V kategórii korčuľari:

1. miesto – Miroslav Šoltýs,
2. miesto – Lenka Chovancová,
3. miesto – Karolína Sobeková.

1 septembra sa priaznivci cyklistiky stretli, aby spolu mohli zdolať hrebene nášho krásneho katastra. Pre ženy bola pripravená trasa v dĺžke 11 km a pre mužov 27 km trasa. Túto športovú akciu organizoval poslanec Jozef Tej s celým svojim tímom dobrovoľníkov. V závere pre všetkých bol pripravený chutný guláš a občerstvenie v krčme u Stana a tombola plná hodnotných cien.

V mužskej kategórii do 40 rokov zvíťazili: Michal Čverha v čase 1:14:21:40

Ondrej Benka- Rybár 1:14:21:82

Matúš Nagy 1:22:42:01

V mužskej kategórii 40+ zvíťazili: Slavomír Fedoročko 1:14:56:47

Michal Prokopič 1:29:45:76

Ján Slivka 1:33:04:56

v ženskej kategórii: Martina Giňovská v čase 0:39:22

Mária Hankovská 0:42:59

Margita Dubovecká 0:44:38

2. septembra sa po dvojmesačnej prestávke začal pre školákov a škôlkarov nový školský rok. Pani riaditeľka všetkých žiakov srdečne privítala v novom školskom roku 2019/2020 a popriala im v ich štúdiu veľa úspechov. Medzi prvákov sme tento rok privítali 5 chlapcov a 2 dievčatá:

1. Matúš German
2. Adela Riznerová
3. Juraj Pangráč
4. Radka Porubská

5. Tomáš Rybár
6. Dávid Sobek
7. Tibor Svoboda

Všetci dostali od našej obce kufríky plné školských potrieb pre školákov. Triednou učiteľkou im bola Mgr. Helena Chovancová.

19. septembra sa trikrát cez našu obec prehnal pelotón cyklistov- účastníkov 63. medzinárodných cyklistických pretekov „Okolo Slovenska“. V našej obci ich povzbudzovali nielen žiaci ZŠsMŠ Richvald, ale aj obyvatelia obce Richvald. Veľká vďaka patrí všetkým zamestnancom, poslancom a dobrovoľníkom, ktorí prispeli k bezpečnému priebehu týchto pretekov.

6. októbra sa konalo už tradičné stretnutie s našimi seniormi v sále Kultúrneho domu. Pozvaní boli všetci občania obce nad 60 rokov, ktorých bolo 250. V úvode sa im prihovorila starostka obce Mgr. Zuzana Germanová, potom odovzdala slovo deťom z našej ZŠ s MŠ v Richvalde a členom tanečného krúžku v Richvalde. Po nich nasledoval slávnostný príhovor predsedníčky ZO JDS v Richvalde pani Boženy Hankovskej. Pre všetkých našich seniorov bol pripravený darček a pohostenie. Tí, ktorí v danom roku oslávili svoje okrúhle jubileum sa nám slávnostne podpísali do pamätnej knihy obce Richvald.

V tomto roku nimi boli:

95 rokov:

Juraj Sobek, Richvald 71

90 rokov:

Justína Sobeková, Richvald 71,

85 rokov:

Zuzana Olejárová, Richvald 141,

Anna Hankovská, Richvald 145,

Zuzana Porubská, Richvald 150,

80 rokov:

Anna Hankovská, Richvald 127,

Mária Germanová, Richvald 112,

Irena Imrichová, Richvald 186,

70 rokov:

Ján Olejár, Richvald 129,

Viktor Pekár, Richvald 36,

Ján Sobek, Richvald 130,

Andrej Jančík, Richvald 109,

Mária Tejová, Richvald 206,

Elena Sabolová, Richvald 65,

Anna Chomová, Richvald 100,

Mária Nováková, Richvald 7,

Margita Hanišová, Richvald 87.

6. decembra do Richvaldu opäť zavítal Mikuláš a v kultúrnom dome rozdal všetkým deťom sladké darčeky. Za Mikuláša sa tento rok prezliekol Branislav Ildža, anjel k nám doletel z Bardejova, bola ním Daniela Krupová a čertom bola Veronika Nováková.

13. decembra sa v sále Kultúrneho dome konala Vianočná akadémia „Od Ondreja do Vianoc“. V tento magický stridzí deň, sme sa v čase vrátili do dôb minulých, do dôb, kedy obyvatelia aj našej obce chodili odetí v kroji. Zaspomínali sme si na staré zvyky, na staré vinšovačky a koledy. Do tejto doby nás vtiahli deti z detského súboru, deti zo ZŠsMŠ Richvald a tanečný krúžok. Pre všetkých zúčastnených bolo pripravené pohostenie formou tradičných koláčov a vareného vína.

28. decembra sa podarilo mladým žienkam našej obce zorganizovať dedinský ples. Po niekoľkotýždňovej príprave nastal ten deň, kedy sme sa všetci slávnostne nahodili a strávili spolu príjemný čas. Do tanca nám hrala skupina Šarm. Obľúbenou časťou programu býva tombola, v ktorej bolo veľa prítomných úspešných a z plesu odchádzali aj s peknou zhmotnenou spomienkou.

31. decembra sme sa spoločne rozlúčili so starým rokom v Kultúrnom dome pri dobrej nálade a varenom vínku. O polnoci nám členovia poľovníckeho združenia odpálili novoročný ohňostroj, po ňom pokračovali vzájomné prania všetkého dobrého v novom roku 2020.

ZO JDS v Richvalde

Predsedníčkou tejto organizácie aj v tomto roku bola Božena Hankovská, podpredsedníčkou pani Oľga Pekárová. Členkami výboru sú Jolana Vajdová, Anna Riznerová a Margita Hanišová. Revíziu komisiu tvoria Zuzana Porubská - predsedníčka, Marta Foľtová a Mária Marková. Výbor zasadal 6 krát, kde sa riešili úlohy stanovené OR JDS v Bardejove ako aj ZO JDS v Richvalde.

Športová činnosť: V máji usporiadala ZO JDS v Lopúchove športové hry, kde súťažili družstvá o postup medzi najlepších v okrese. Na týchto hrách sa zúčastnili aj zástupcovia z Richvaldu: Marta Foľtová, Anna Hankovská, Anna Riznerová, Andrej Marcinčo, Jozef Petřík a v organiačnom tíme Miroslav Rybár. Naše družstvo postúpilo medzi najlepšie v okrese. Niektorí členovia sa zúčastnili doskových hier v Bardejove, kde pani Anna Šoltýsová získala tretie miesto v hre „Dáma“.

Poznávacie zájazdy: V tomto roku zorganizovali zájazd do Poľska, a to do Krynice a Tyliča.

Členovia ZO JDS v Richvalde zorganizovali v našej obci fašiangové posedenie, výstavku ručných prác s veľkonočnou tematikou a ochutnávku jedál zo zeleniny.

Zúčastňovali sa aj zasadnutí OR JDS v Bardejove a na kultúrnych akciách organizovaných obecným úradom v Richvalde.

DFSK Markovec

V roku 2019 členky ženskej speváckej zložky prispeli svojim spevom na vianočnej akadémií a obecnom plese. Stretávanie členiek je nepravidelné. Vedúcou ženskej speváckej zložky je pani Jana Rybárová, rod. Ždiľová.

MO Únie žien Slovenska

Predsedníčkou je Ľudmila Sabolová, podpredsedníčkou Milada Sobeková, pokladníčkou Helena Brehuvová, počet členiek MO ÚŽS v Richvalde je 27.

Aktivity:

1. 25.01.2019- Zahájenie roka - posedenie členiek a vypísanie plánu práce na rok 2018
2. 28.01.2019- Stretnutie predsedníčok v okrese Bardejov
3. Oslava MDŽ
4. 04.12.2019- Pečenie vianočného pečiva na výstavu vianočných ozdôb
5. 27..12.2019- Ukončenie roka

Každý mesiac sa členky stretávajú na tzv. Včielke, kde oslavujú životné jubileum niektorej z členiek. Dva krát sa členky stretli na spoločnej opekačke pri studničke.

Poľovnícke združenie Markovec Richvald

Predsedom poľovníckeho združenia je Radoslav Hankovský, podpredsedom Matúš Vanta, poľovným hospodárom Andrej Paľurik, pokladníkom Vladimír German a tajomníkom Vratislav Pavlišin. Výbor zasadal 7 krát a celkovo sa konali 2 členské schôdze. Vyšší počet výborových schôdzi sa uskutočnil kvôli príprave návrhu Organizačného (domového) poriadku a stanov PZ.

Zima bola pre zver z hľadiska poveternostných podmienok pomerne priaznivá. Ani snehová prikrývka ani silné mrazy nebránili zveri dostať sa k svojej prirodzenej potrave. Základom činnosti bolo priebežné predkladanie krmiva do určených lokalít a krmidiel, soli do soľníkov a ťažba ohryzových drevín.

Na jar 2019 členovia vypratali všetky senníky a do konca augusta doplnili novou letninou.

Čo sa týka budovania poľovníckych zariadení, tak v tomto roku sa venovali hlavne údržbe už vybudovaných zariadení. Svoju pozornosť tiež venovali:

- Kopanie chodníka na Rovnici,
- Čistenie okolia chaty na Markovci, čistenie chodníka od chaty na Čeršľu
- Vybudovanie 2 sedačiek – Pod Staškovu, na Chotárnej
- Postavenie posedu pri Tramke

- Oprave miestnosti v priestoroch družstva

Čakatelia postavili 2 posedy- Andrej Sobek na Staškovej a Kristián Hankovský na Kopancu. Milan Host vyspravil miestnosť v prenájme od PPD.

V súčasnosti evidujú 25 posedov, 9 senníkov, 30 solísk.

PZ Markovec vedie vo svojej evidencii 6 poľovných psov.

Lov zveri:

	Plán	Skutočnosť
Srnec	7	7
Srna	7	6
Srnča	4	4
Jeleň	6	6
Jelenica	10	10
Jelenča	5	5
Lanštiak	8	7
Prasa	21	16
Diviak	1	1
Diviačica	4	2

Kultúrno - osvetová činnosť:

Pravidelne sa zúčastňujú na okresnej chovateľskej prehliadke, streleckých pretekoch ako aj kynologickej súťaže. Silvester 2019 - príprava a odstrel obecného ohňostroja.

Školstvo

Základná škola

Naša základná škola v Richvalde, okres Bartdejov, kraj Prešovský je súčasťou regiónu Horného Šariša. Je to málotriedna ZŠ s právnou subjektivitou so zriaďovateľskou pôsobnosťou obce. Škola je súčasne organizovaná spojením ročníkov v dvoch triedach s piatimi zamestnancami. Riaditeľkou školy aj v školskom roku 2018/2019 bola Mgr. Helena Chovancová, súčasne aj triednou učiteľkou pre prvý a druhý ročník (16 žiakov). Triednou učiteľkou pre tretí a štvrtý ročník (17 žiakov) bola Mgr. Darina Marchevská.

Základnú školu navštevovalo 33 žiakov, ktorí boli rozdelení do dvoch tried. Z toho 3 deti žijúce v zahraničí sú počas letných prázdnin preskúšavané.

1. ročník 3 žiaci, 1 integrovaný žiak,
2. ročník 13 žiakov,
3. ročník 7 žiakov z toho 1 externý žiak, 1 integrovaný žiak,
4. ročník 7 žiakov z toho 2 externí žiaci.

Presne tak, ako to vyžaduje zákon, ak deti dovŕšia vek 6 rokov, rodičia majú povinnosť zapísať ich do školy. Slávnostný zápis žiakov do 1 ročníka spolu s rodičmi v ZŠ sa konal v 10.apríla 2019. Na zápis prišlo s rodičmi 8 detí. Deti mali možnosť zoznámiť sa so školákmi v prvej triede, spolu sa zahrať a zaspievať si a na základe krátkych úloh, ukázať svoje vedomosti, schopnosti a skutočné vnímanie reality. Podľa reakcií detí tento deň bol pre nich veľkým zážitkom aj pre rodičov a vyučujúce to bolo veľmi pekné stretnutie. Pokiaľ sa deti zoznamovali v prvej triede, rodičia v jedálni tunajšej školy si vypočuli prednášku o školskej zrelosti, zoznámili sa s možnosťami odkladu povinnej školskej dochádzky, a učebnicami, ktoré budú budúci prváci používať. Do 1. ročníka na základe rozhodnutí, ktoré boli vydané a ktoré obdržali zriaďovateľ aj rodičia žiakov, boli prijatí po zápise 8 žiaci. V septembri do lavíc zasadli 7 prváci. Rodičia jedného dieťaťa požiadali o odklad.

Základná škola v Richvalde v školskom roku 2018/2019 pracovala podľa plánu práce školy, ktorý bol vypracovaný na základe Pedagogicko - organizačných pokynov na školský rok 2018/2019. V rámci disponibilných hodín školského vzdelávacieho programu, v ktorom sme posilnili hodiny slovenského jazyka, výtvarnej výchovy, vytvorili od prvého ročníka hodinu anglického jazyka, vo štvrtom ročníku máme posilnenú hodinu matematiky a pre prvákov a druhákov máme vytvorený aj samostatný predmet – regionálnu výchovu. Podľa inovovaného školského vzdelávacieho programu sa vyučovali žiaci prvého ročníka. Naspäť sa vyučuje od prvého ročníka Prvouka, ktorá postupne aj v druhom ročníku nahradí Prírodovedu a Vlastivedu.

Žiaci integrovaní:.....	2
Žiaci v hmotnej núdzi	1
Žiaci so špeciálnymi potrebami a individuálnym prístupom:.....	2
Žiaci so ZŤP.....	1

V 3. a 4. ročníku sa povinne vyučoval anglický jazyk. V 1. a 2. ročníku sa vyučovala 1 hodina anglického jazyka.

Náboženská výchova:

Ročník	počet žiakov evanjelické nábož.	Počet žiakov rímsko-kat. nábož.
1.-4.	22	8

Evanjelické náboženstvo vyučoval Mgr. Marek Cingel a rímsko - katolícke náboženstvo Mgr. Imrich Boľanovský.

Na škole je zriadená počítačová učebňa s počítačmi, scannerom a tlačiarňou. V triedach využívajú z projektu „DIGI škola“ interaktívne tabule. jednu Z projektu „Aktivizujúce metódy vyučovania“ získali interaktívnu tabuľu do školského klubu a jednu interaktívnu tabuľu s ozvučením majú aj v učebni na

informatickú výchovu. Podarilo sa im tak vybaviť všetky učebne interaktívnymi tabuľami, ktoré sú prínosom vo vyučovaní pre žiakov a pomôckou pre učiteľov.

Výsledky koncoročných previerok v hlavných vyučovacích predmetoch:

Trieda /ročník	Slovenský jazyk		Matematika
	diktát	test	
II./ 2. roč.	1,28	1,30	1,41
II./3. roč.	1,71	2,14	1,43
I./ 4. roč.	2,00	1,71	1,43

Zájmová poobedňajšia činnosť žiakov

- Počítačový krúžok /počet žiakov 24/ - Mgr. Chovancová Helena
- Krúžok športový /počet žiakov 9/ - Mgr. Hrivniaková Anna, Mgr. Stachurová
- Krúžok šikovných rúk - /počet žiakov 11/ - Mgr. Marchevská Darina

Personálny stav

V základnej škole pracujú celkom štyria pedagogickí pracovníci. Z nich sú dvaja na plný úväzok a jeden na čiastočný úväzok. Ku pedagogickým pracovníkom patria dvaja učitelia, ktorí vyučujú v dvoch triedach a v nich sú po dva spojené ročníky. Na delený úväzok je v škole zamestnaná vyučujúca, ktorá zároveň riadi aj školský klub na škole Mgr. Anna Hrivňaková, ktorú vo februári nahradila s materskej dovolenky vracajúca sa Mgr. Miroslava Stachurová a jedna asistentka k žiakom so zdravotným znevýhodnením na plný úväzok. V čase mimo vyučovania žiaci majú možnosť navštevovať tri krúžky. O čistotu a poriadok v základnej škole a v materskej škole sa stará školníčka pani Helena Olejarová, ktorá je v zimnom období zároveň aj kuričkou a má na starosti obsluhu plynových kotlov, po jej odchode ju v januári nahradila Anna Tejová. Na znížený úväzok je na škole zamestnaná aj administratívna pracovníčka pani Iveta Patakiová, ktorá spracúva mzdy a účtovnú agendu školy.

Výbor ZRŠ:

Zlatica Riznerová, predsedníčka

Zlatica Riznerová, podpredsedníčka

Marta Marcinčová, pokladníčka

Materská škola

Zástupkyňou riaditeľky školy a zároveň učiteľkou MŠ je Mgr. Jana Cingel'ová. Ďalšou učiteľkou je Iveta Čekanová. V školskom roku 2018/2019 navštevovalo MŠ 19 žiakov vo veku 3 - 6 rokov, z toho 8 predškoláci, z toho jedno dieťa s odloženou školskou dochádzkou. 7 deti nastúpili v septembri do prvého ročníka v Richvalde. Kapacita škôlky nepostačuje pre všetky deti obce, ktoré by už mohli toto zariadenie navštevovať. Prevádzka MŠ je od 7:00 do 16:00 hod.

Zloženie nepedagogických zamestnancov ZŠ a MŠ sa nemenilo sú nimi Iveta Patakiová- administratívna pracovníčka, Helena Olejárová, po jej odchode Anna Tejová ako školníčka a upratovačka, Beáta Ždiľová ako vedúca školskej jedálne a pomocná kuchárka a Dana Hankovská ako hlavná kuchárka. V školskej jedálni sa stravujú žiaci Základnej školy a Materskej školy a taktiež si pre obedy chodia aj občania obce.

Výbor ZRPŠ pre MŠ:
Emília Zamborská, predsedníčka
Zuzana Riznerová, pokladníčka
Jana Porubská, členka.

Školský klub

Vedúcou školského klubu a vyučujúcou bola Mgr. Anna Hrivniaková, od februára Mgr. Miroslava Stachurová, ktorá sa vrátila na svoje miesto z materskej dovolenky.

Školský klub navštevovalo 20 žiakov ZŠ v Richvalde.

Rada školy

Zuzana Riznerová, predsedníčka RŠ, členka za rodičov ZŠ
Mgr. Darina Marchevská, členka za pedagogických zamestnancov ZŠ
Ing. Jana Rybárová, zástupca zriaďovateľa
Jarmila Zamborská, člen za rodičov ZŠ
Martina Rybárová, členka za rodičov MŠ
Iveta Čekanová, členka za pedagogických zamestnancov MŠ
Beáta Ždiľová, členka za nepedagogických zamestnancov ZŠ.

V ZŠ s MŠ sa v šk. roku 2018/2019 vykonali tieto práce:

- počas prázdnin bol vykonaný hygienický náter priestory kuchyne a skladov, a obklad vo vstupnej chodbe kuchyne,
- začalo sa s kompletnou rekonštrukciou havarijného stavu suterénu v ZŠsMŠ,
- pri areály školy bolo vybudované nové multifunkčné ihrisko,
- v okolí školy boli vysadené stromy a okrasné kry.

Duchovný život

RKC farnosť Richvald

Do rímskokatolíckej farnosti patria obce: Richvald, Šiba a Hervartov.

V obci žije 208 rímskokatolíkov, z toho 112 mužov, 96 žien.

Farnosť spravuje miestny farár - duchovný otec vdp. Mgr. Imrich Boľanovský, Richvald 86.

O farský kostol, cirkevné záležitosti a hospodárenie sa stará duchovný otec spolu s 3 kurátormi - František Paľuv, Richvald 61, Andrej Grohoľ, Richvald 95 a Peter Zamborský, Richvald 228.

O slúženie svätých omší a obradov sa stará kostolník Karol Litavec, Richvald 66.

Pri výzdobe a upratovaní kostola sa striedajú veriace ženy a dievčatá, podľa predloženého zoznamu.

V roku 2019 bolo:

Pokrstených: 0 detí

Pochovaných: 1 člen farnosti Richvald:
13.07.2019 Štefan Ždiľa, Richvald 175, 82 rokov,

Zosobášených: 0 párov

2.6.2019 vo filiálnom kostole Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Hervartove pristúpili prvý krát k Sviatosti Oltárnej traja chlapci: Marek Kopačka, Jarko Ždiľa a Gabriel Zamborský.

V tom istom kostole dňa 21.9.2019 prijali sviatosť birmovania Eduard a Otília Hanišovi, Marko Paľuv, Klaudia Korbová a Filip Novák.

V pôstnom čase, na 4 pôstnu, tzv. radostnú nedeľu 31.3.2019 sme sa zapojili do výzvy Podelme sa! Akcia sa začala vo farskom kostole sv. Bartolomeja detskou krížovou cestou a následne pôstnou kázňou otca Štefana Kojša zo spišskej diecézy.

Následne, s nadšením a podporou farského a obecného úradu sa sála kultúrneho domu zmenila na krásnu cukráreň. Za dobrovoľný príspevok si každý mohol posediť pri čaji či kávičke a ochutnať parádne cukrárenské výtvary našich šikovných ženičiek.

Celá finančná zbierka bola zaslaná na Arcidiecéznu katolícku charitu a následne prerozdelená do Domov pre osamelé mamičky s deťmi.

Cirkevný zbor ECAV v Richvalde

Predsedníctvo cirkevného zboru:

Mgr. Marek Cingel' (zborový farár)

Ing. Anna Foľtová (zborová dozorkyňa)

Členovia zborového presbyterstva:

Jozef Hankovský (zástupca zb. dozorcú)

Ján Foľta (zborový kurátor)

Miroslav Sobek (zborový kurátor)

Helena Brehuvová (zborová účtovníčka)

Anna Šellongová ml.

Anna Porubská (zborová zapisovateľka)

Dušan Adamuščin ml.,

Maroš Hankovský,

Milan Ildža,

Ján Marcinčo,
Emília Porubská,
Emília Sabolová,
Ján Šoltýs.

V kantorskej službe nám slúži Mgr. Daniela Kľučariková, ktorá dochádza z bardejovského zboru.

V roku 2019 sa zborové presbyterstvo stretlo 4 krát (2. 2. - *výročné zasadnutie*, 1. 4. – *kandidačné zasadnutie*, 5. 7. a 21. 9.). Presbyteri sa stretávali aj v 3 výboroch (*Vnútromisijný, Hospodársky a Revízny výbor*) a viackrát i na krátke porady po službách Božích.

V roku 2019 sa takisto konali 4 zasadnutia nášho zborového konventu (ZK):

- 10.2. (*výročný ZK*),
- 5. 5. (*volebný ZK - voľba zborového farára Mgr. M. Cingel'a*),
- 20. 10 (*volebný ZK – voľba biskupa VD ECAV na Slovensku - 1. kolo*),
- 1. 12. (*volebný ZK- voľba biskupa VD ECAV na Slovensku - 2. kolo*).

V roku 2019 bolo pokrstených:

13 detí, z toho 6 chlapcov a 7 dievčat (oproti roku 2018 je to nárast o 1 dieťa).

Krstili sme len malé deti. 2 deti, ktoré sme krstili, nežijú trvalo v Richvalde.

1. 01.02.2019 Tommy William Lance, Anglicko
2. 03.02.2019 Filip Brehuv, Richvald 227
3. 09.03.2019 Florián Petrič, Bardejov
4. 17.03.2019 Linda Košíková, Kurima
5. 07.07.2019 Ján Marcinčo, Richvald 9,
6. 31.08.2019 Martin Tomko, Richvald 172,
7. 01.09.2019 Karin Tomášová
8. 28.09.2019 Nela Sabolová, Richvald 162
9. 29.12.2019 Elena Adamuščinová, Richvald 162

V 2019 sme slávnosť konfirmácie opäť nemali. Kvôli malému počtu sme museli spojiť ročníky. V roku 2019 sme tak vyučovali v 1. ročníku 6 konfirmandov (4 chlapcov a 2 dievčatá) a v 2. ročníku 13 konfirmandov (7 chlapcov a 6 dievčat).

Viacerí naši členovia zboru sa spolu so zborovým predsedníctvom zúčastnili poslednýkrát na Zlatej konfirmácie (50. výročia slávnosti konfirmácie z roku 1969), ktorá sa konala dňa 16. 6. 2019 v bývalom matkocirkevnom chráme Božom v Bardejove. Z vtedajších richvaldských konfirmandov sa tejto slávnosti zúčastnilo 7 jubilujúcich konfirmandov (4 muži, 3 ženy). Od roku 2020 si budeme túto slávnosť organizovať sami.

- **sobášené** boli 4 manželské páry (oproti roku 2018 pokles o 2 páry). 2 zosobášené páry boli rôzneho vierovyznania. Požehnanie manželstva nebolo. Pred sobášom absolvovali snúbenci 2 – 3 prípravné stretnutia a na záver rodinnú spoveď a Večeru Pánovu. Aj v minulom roku sme neostali nič dlžní našej dobrej richvaldskej tradícii a 1 pár bol domáci (obidvaja snúbenci boli z Richvaldu).

27.04.2019 Katarína Šinaľová (29), Bardejov

Bardejov Ján Foľta (27), Richvald 133

18.05.2019 Nikola Sabolová (27), Richvald 15

Richvald Ing. Tomáš Evin (29), Vyšná Voľa

25.05.2019 Mgr. Andrea Hankovská (29), Richvald 229

Richvald Ing. Dušan Adamuščin (36), Richvald 215

22.06.2019 Ing. Júlia Hankovská (29), Richvald 253

Prešov Mikuláš Farkaš (32), Bratislava

Na ceste viery nemusíme byť sami. Už pri stvorení sveta a človeka Boh povedal: *Nie je dobré človeku byť osamote. Dám mu pomoc, ktorá mu bude roveň (1 M 2, 18)*. A aj kráľ Šalamún to potvrdzuje: *Dvaja sa majú lepšie ako jeden, lebo majú odmenu za svoju námahu. Lebo ak padnú, jeden zdvihne svojho druhu (Kaz 4, 9 – 10)*. Sme radi, že napriek tendencii dnešnej spoločnosti naši mladí chcú ešte stále vstupovať do manželstva. Sme radi, že i miera rozvodovosti je v našom cirkevnom zbore minimálna.

- **pochovaní** boli 8 ľudí, z toho 6 členov nášho cirkevného zboru, 1 členka CZ Bardejov a 1 členka CZ Rožňava. Pochovali sme 4 mužov a 4 ženy (*oproti roku 2018 je to pokles o 10 ľudí*):

1. 09.01.2019 Ján Rybár, Richvald 170, 70 rokov,

2. 04.06.2019 Anna Germanová, rod. Hankovská, Bardejov, 74 rokov,

3. 12.06.2019 Andrej Šellong, Richvald 193, 82 rokov,

4. 07.08.2019 Margita Olejarová, rod. Galušková, Richvald 142, 83 rokov,

5. 22.08.2019 Jozef Petřík, Richvald 187, 61 rokov,

6. 26.08.2019 Andrej Marcinčo, Richvald 34, 86 rokov,

7. 31.08.2019 Iveta Hankovská, rod. Cieniková, Rožňava, 79 rokov,

8. 30.09.2019 Darina Galušková, rod. Habovčíková, Richvald 152, 79 rokov.

V 2 prípadoch išlo o 60 – tnikov a v ostatných prípadoch išlo o starších členov. Pochovali sme aj dlhoročného zb. dozorca Andreja Marcinču. V 1 prípade išlo o pohreb nečlena CZ, za ktorého doplatili cirkevný príspevok za posledných 5 rokov. Pohrebné rozlúčky sa konali v Dome nádeje a raz aj v ev. kostole (pohreb dlhoročného zb. dozorca). Pred pohrebom jeden alebo dva večery sa konali večerné pobožnosti pri zomrelom, ktoré viedli striedavo bratia J. Sobek - Foľta, J. Svoboda a sestry M. Hankovská a M. Foľtová.

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku v Richvalde má k 31. 12. 2019 733 členov (oproti roku 2018 je to nárast o 9 členov). 3 členovia nášho cirkevného zboru sa prehlásili do CZ Bardejov z dôvodu zmeny trvalého bydliska (*Bibiana Surgentová rod. Hudáková, Miroslava Tokárová rod. Majerníková a Richard Tokár*). Do cirkevného zboru sa prihlásilo 6 členov: rod. Gdovinová (*Ján Gdovin, Mária Gdovinová, Ján Gdovin ml.*) z CZ Betliar, Tomáš Evin z CZ Bardejov a Petra Tomášová z CZ Marhaň – všetci z dôvodu zmeny trvalého bydliska. Nikto nevstúpil a nikto ani nevystúpil z našej ECAV na Slovensku.

V roku 2019 sa v evanjelickom zbore vykonali tieto hospodárske práce:

1. Generálna renovácia veže kostola.
2. Renovácia chodníkov okolo kostola.
3. Vyrezanie a vyklčovanie koreňov starých stromov vo farskej záhrade a zameranie trávnatého ihriska pre deti a mládež.
4. Prekládka prístrešku vo farskej záhrade.
5. Revízie zvonov, plynových spotrebičov, komínov.
6. Ladenie a menšie opravy organa.
7. Záhradná úprava pred kostolom a farou.
8. Prevoz preliezok pre deti.
9. Natretie plotu od parkoviska.
10. Výroba a inštalácia pamätnej tabule na 1. zb. farára O. Hrušku
11. Inštalácia stálej výstavy k 500. výročiu reformácie o histórii a prítomnosti ECAV na Slovensku v kostole v priestoroch schodišťa na chór
12. Pravidelné upratovanie kostola ženami.

Výška cirkevného príspevku na každého člena cirkevného zboru bola 10 €.

V roku 2019, už v 9. ročníku vydávania nášho zborového časopisu Zrno sme vydali 2 čísla: č. 1/ 2019 vyšlo v apríli s témou „Za nás obetovaný“ s počtom strán 52, č. 2/ 2019 vyšlo v októbri s témou „Povolání“ s počtom strán 48.

VNÚTROMISIJNÉ AKTIVITY

- STRETÁVANIE DETÍ (NEDELNÁ BESIEDKA) - Detská besiedka pre menšie deti počas služieb Božích sa stretla v roku 2019 spolu 31 krát s priemernou účasťou 13 detí. Vyučovali ju J. Cingel'ová a K. Beňová. V roku 2019 sa letný tábor nekonal.
- STRETÁVANIE DORASTU- veľmi dobrou príležitosťou zvestovať slovo Božie primeraným a zrozumiteľným spôsobom je i stretávanie dorastu (konfirmačnej mládeže) a to zvlášť v dnešnej dobe plnej nebezpečných ponúk a hodnotového chaosu pre mladých. Dorast sa v roku 2018 stretol 26 krát s priemernou účasťou 12 mladých ľudí (žiaci 6. - 9. roč. ZŠ). Dorast vedie a pripravuje zborový farár a sestra K. Porubská.

- **STRETÁVANIE MLÁDEŽE** – Mládež sa v našom cirkevnom zbore pravidelne nestretáva. Je to aj celocirkevný problém. Dôvodov je viacero: nezáujem mladých pokračovať v duchovnom vzdelávaní a raste, široká ponuka dnešnej doby pre mladých, „richvaldský“ životný štýl mladých, odchod na SŠ a VŠ mimo náš okres, málo vzorov aktívneho a žitého kresťanstva mladých ľudí, málo spolupracovníkov z radov mladých, neexistujúca „tradícia“ mládeže v zbore, masívny nástup internetu a sociálnych sietí, „virtuálny“ život mladej generácie, pasivita, individualizmus atď.
- **MODLITEBNÉ SPOLOČENSTVO (MoS)**- Modlitebné spoločenstvo pred nedeľnými službami Božími sme pre nezáujem a nízku účasť museli zrušiť.
- **BIBLICKÉ HODINY PRE DOSPELÝCH**- Biblické hodiny sú veľmi dobrým spôsobom hlbšieho poznávania Božieho slova. Je to príležitosť na diskusiu i vzájomné sa zdieľanie k počutému slovu Božiemu. Konali sa od 10. 1. do 12. 6. a od 25. 9. do 17. 12. Stretli sme sa 27 x. V 1. časti roka sme dokončili štúdium biblickej knihy Listu apoštola Pavla Efezským a v 2. časti začali štúdium Augsburského vyznania a jeho článkov. Dve biblické hodiny sme venovali prednáškam na aktuálne témy v spoločnosti a v cirkvi.

Biblické hodiny sa konali počas školského roka aj v našom obecnom Dennom stacionári pre seniorov v priestoroch KD. Obsahom týchto stretnutí boli nielen biblické zamyslenia ale i prednášky na rôzne teologické a spoločenské témy. Požehnaním týchto biblických hodín je i to, že ich navštevujú aj seniori, ktorí nie sú klientmi stacionára ako o i sestry z rímsko – katolíckej cirkvi.

- **SPEVOKOL:**

Zmiešaný zborový spevokol- Zborový spevokol pokračoval i v tomto roku v svojej službe, keď obohatil svojim 3 či 4 hlasným spevom mnohé príležitosti. Pribudli nám vo viacerých hlasoch viacerí bratia a sestry, za čo sme im veľmi vďační. Zborový spevokol poslúžil piesňami na službách Božích pri týchto príležitostiach: *1. pôstna nedeľa, Veľký piatok, 1. slávnosť veľkonočná, 1. slávnosť svätodušná, Pamiatka posvätenia chrámu, 1. adventná nedeľa, 1. slávnosť vianočná*). Zborový spevokol spieval aj na pohrebe dlhoročného zb. dozorcú A. Marcinča. Seniorátneho stretnutia spevokolov ŠZS v Lade sa zborový spevokol v minulom roku nezúčastnil. Zorganizoval však a vystúpil na tradičnom Vianočnom stretnutí spevokolov bývalého bardejovského cirkevného zboru v Bardejove (29.12.) pri príležitosti ukončenia jubilejného roka 50. výročia znovuzaloženia richvaldského cirkevného zboru, ktorý sa konal v našom chráme Božom. Členovia spevokolu čítali Pašie na 6. pôstnu – Kvetnú nedeľu.

Spevokol Klasy- Spevokol prechádza generačnou výmenou. Pokračovali sme v nácviku so spevákmi predškolského a ranného školského veku. Sme vďační za všetkých rodičov, ktorí nám ich privádzajú na nácviky

a povzbudzujeme aj ďalších rodičov. Spevokol Klasy spieval na službách Božích (*Predpôstna nedeľa, Veľký piatok, 1. slávnosť veľkonočná, Nedeľa matiek, 1. slávnosť svätodušná, 1. adventná nedeľa, Štedrý večer*).

INÉ VNÚTROMISIJNÉ AKTIVITY

V roku 2019 okrem pravidelných vnútromisijných aktivít organizovali i ďalšie vnútromisijné podujatia:

- **Jarný dorastový tábor** (15. – 18. 2. *Kuková*)
- **Manželský večer** (3. 3.) – v rámci NTM
- **Evanjelizácia PRE TEBA** (12. – 14. 3. *Kultúrny dom*) s témou „Volanie bez poplatku“
- **Seniorátne stretnutie mládeže ŠZS „Pod Kristovým krížom“** (19. – 20. 4.) s témou „Šanca“
- **Ranná veľkonočná pobožnosť na cintoríne** (21. 4.)
- **Veľkonočná Detská besiedka** s rodičmi a deťmi (28. 4.)
- **Misijné popoludnie** (19. 5.) – prezentácia činnosti misijnej organizácie „Deti Afriky“ z CZ Košice - Terasa
- **9. zborový zájazd HORNÉ POVAŽIE** (1.- 2. 6.). Navštívili sme: hrad Strečno, Rajecké Teplice – Múzeum dopravy, Rajecká Lesná – Slovenský betlehem, rim. kat. kostol, Čičmany, Poluvsie – pamätník Š. Gabčíka, Žilina – ev. kostol, Súľov - účasť na službách Božích, kázeň zborového farára, spoločenstvo stola s domácimi, Bytča – Thurzov palác, splav Váhu na pltiach)
- **Koncert Zvonkohry Košariská – Priepasné** na službách Božích (30. 6.)
- **Letný dorastovo - mládežnícky tábor** (7. – 12. 7. *Párnica*)
- **Stretnutie starších** v rámci mesiaca október – mesiaca úcty k starším (20. 10.) s prednáškou diabetologičky MUDr. Lenky Adamondyovej
- **Ekumenická pobožnosť na cintoríne na Pamiatku zosnulých** (1. 11.)
- **Koncert zborového spevokolu z CZ Párnica** (9. 11.)
- **Misijné popoludnie** (1. 12.) – prednáška „Cirkev v útlaku“ Violy Fronkovej pri príležitosti 30. výročia Nežnej revolúcie
- **Predvianočné stretnutie pre pozostalých** (21. 12.)
- **Vianočná Detská besiedka** s rodičmi a deťmi (21. 12.)
- **Vianočný koncert spevokolov bývalého bardejovského zboru** (29. 12.).

ZA UJÍMAVOSTI ZO ŽIVOTA

Na záver zápisov tohto roku zopár čísel:

- priemerná mzda na Slovensku v roku 2019 bola 1092 €

- minimálna mzda 520 €,
- najviac zarábajúce profesie – generálny riaditeľia, informačné technológie, telekomunikácie, automobilový a strojársky priemysel, lekár gynekológ, zubný lekár, advokát.
- najslabšie zarábajúce profesie- školník, sanitár, plavčík, krajčír, šička, poštový doručovateľ, chyžná.
- dĺžka materskej dovolenky 34 týždňov, osamelé matky 37 týždňov,
- rodičovský príspevok na jedno dieťa v roku 2018 je vo výške 220,70 €
- priemerný starobný dôchodok bol 460,39 €
- vek odchodu do dôchodku 62 rokov a 6 mesiacov pre mužov aj ženy,
- možnosť zadarmo cestovať vlakom osobám nad 70 rokov,
- chlieb od 0,89 €- 1,69 € / 1 kg
- mlieko plnotučné 0,49 – 1,99 € / 1 liter
- maslo od 1,49 - 3,00 € / 250g
- cukor od 0,49 - 0,99 €/kg
- soľ od 0,31- 0,59 €/kg
- liter benzínu na konci roka 2019 okolo 1,366 €
- liter nafty 1,26 €.